

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 "
Na pocztę, już z odnośniami	2,89 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 "
Na pocztę, już z odnośniami	8,67 "

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w gułdach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. - Ogl. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia - - - - - się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9 przed poł.

Sroda: † Suchy dzień. Leona b. m.
Czwartek: Maksymiliana b.

CHOJNICE, czwartek, dnia 21. lutego 1929 r.

Słońca wschód 7.09 zachód 17.20
Księżycy wschód 12.40 zach. 5.41

Lewica, rząd i budżet Z za kulis budżetowych

Ostateczne cyfry budżetu, uchwalonego przez Sejm, wynoszą w milionach:

dochody	2.962
wydatki	2.932 i pół
nadwyżka	29 i pół

Podkreślamy z całym naciskiem, że nadwyżka wynosi 29 i pół miliona złotych, a czynimy to dlatego że rządowa „Epoka”, a za nią brukowa prasa warszawska rozgłosiły triumfalnie wiadomość o nadwyżce „nieomal” 200 milionowej, snując stąd naiwne optymistyczne wnioski na przyszłość. „Pomyłka” prasy rządowej i wydatki skarbu bez 15 procentowego dodatku dla pracowników państwowych, emerytów i inwalidów, który to dodatek umieszczony jest w następnym zaraz artykule 4 i wynosi 148 milionów. „Epoka” pominęła sobie spokojnie ten artykuł i otrzymała nadwyżkę „nieomal 200 milionów”.

Jest to prawdziwy skandal, żeby prasa subwencjonowana do tego stopnia fałszywie informowała opinię publiczną.

Ale nawet i ta 29 i pół miljonowa nadwyżka powstała zupełnie przypadkowo i jest poprostu — fikcyjna. Opiera się ona na zwiększeniu salda budżetowego kolei państwowych, wynikłego stąd, że socjaliści, którzy z reguły przy innych resortach głosowali za podwyższaniem wydatków, a przeciw oszczędnościom, przy budżecie kolei zastosowali odmienną metodę. Pragnąc przysłużyć się swoim wyborcom — kolejowcom, zgłosili szereg wniosków na podwyżkę ich uposażeń o dalsze 10 procent, a jako pokrycie zaproponowali skreślenie niektórych wydatków rzeczowych i czysto papierowe podwyższenie cyfr dochodowych. Skończyło się tak, że wnioski na poprawę uposażeń upadły, natomiast przeszły niektóre wnioski wskazujące pokrycie. Taktyka socjalistów była demagogiczna i błędna. Niemożliwą bowiem było rzecz podwyższyć uposażenia samych tylko kolejowców bez uwzględnienia innych pracowników państwowych. Klub Narodowy dążył do podwyższenia o dalsze 10 procent dodatków dla wszystkich pracowników, ale koniecznym warunkiem tego było uchwalenie wniosków oszczędnościowych, które lewica i B. B. odrzuciły. O fikcyjności wniosków PPS. świadczy choćby ten jeden fakt, że podwyższyli oni dochód kolejki z przewozu przesyłek pocztowych ale nie uwzględnili tego wydatku w budżecie poczty. Jest to oczywisty absurd budżetowy, po poprawieniu którego wychodzi jako rezultat zero.

Nierzeczowość poprawek socjalistycznych uznał i rząd, który zgłosił wnioski o ich skreślenie. Gdyby te wnioski zostały przyjęte, to nadwyżka budżetowa zmniejszyłaby się o 23 miliony, a więc do sumy 6 i pół miliona. A wreszcie gdyby Sejm przyjął był wniosek także rządowy, poprawy przez Klub Narodowy, o oznaczenie dochodu z podatku majątkowego na 65 milionów, a nie — jak uchwalila większość lewicowa — na 80 milionów (wniosek p. Zaremby z PPS.), która to suma jest zupełnie nierealna, to mielibyśmy ... niedobór 18 i pół miliona.

Oto na jakich realnych podstawach opiera się „dwustumiljonowa” nadwyżka budżetowa. z takim triumfem reklamowana przez prasę subwencjonowaną, która w tym wypadku oddaje rządowi najgorszą przysługę.

Rząd zgłosił do trzeciego czytania budżetu 74 poprawek na ogólną ich sumę 181. Celem tych poprawek było przywrócenie sum preliminarza zmniejszonych przez Sejm. Z tych 74 poprawek przeszło zaledwie 5, w tem trzy rzeczowe, a mianowicie zwiększenie wydatków na przetwory ropne w woj. sku o 909.000 złotych, skreślenie 250.000 na „kształcenie specjalistów w dziedzinie organizacji spół-

Jak wielkie będzie Państwo Kościelne po zawarciu pokoju z Włochami

Tam gdzie panuje Ojciec św.

Rzym, 19. 2. (radjo). Granice nowego Państwa Papieskiego, które będzie się teraz nazywało „Miastem Watykanu”, zostały określone ostatecznie.

Plac św. Piotra z kolumnadą został włączony do Państwa Papieskiego, będzie on jednak stanowił wspólną własność zarazem i rządu włoskiego. Taksamo wspólną własnością Papieża i króla włoskiego będzie katedra i bazylika Ś. Piotra. Dalej granica biegnie wzdłuż zewnętrznej linii kolumnady aż do Porta Cavalleggeri i stąd pod prostym kątem do Pia della Sacristia. Od tego miasta idzie granica wzdłuż wielkiego muru Watykańskiego, dalej zatacza wielki łuk, obejmując kompleks budynków i ogrodów Watykanu, i biegnie około Valle del Inferno, nie obejmując tej doliny. Granica następnie wygina się na wyżynie Piazza del Resorgimento, by objąć we władanie Papies-

kie wielki teren równoległy między Porta Angelica aż do Porta.

Na tym terenie znajdują się budynki t. zw. Fonderio.

„Miasto Watykanu” obejmie więc także budynki Santo Ufficio, szpital Santa Marta z jego ulicami i leżącymi w pobliżu placami jak również Campo Santo Tentonico. Potwierdz asię również wiadomość, że we władanie Papieża przechodzi także kompleks budynków Lateranu i kilka will, które Watykan posiada w okolicach podmiejskich Rzymu. Te wille będą uznane jako eksterytorjalne budynki. Między inn. eksterytorjalność przyznana została i willi Caselli Gandolfo. Ubiegłej nocy zniszczono ostatnie ślady odezwy przeciwpapieskich w okolicach Watykanu na cześć ofiar które padły w obronie jedności Włoch w r. 1870 z rąk wojsk Papieskich.

Niezdecydowane losy Trockiego Berlin niechce go przyjąć

Prasa berlińska niezdecydowana

Berlin, 19. 2. (radjo). Rządowi Rzeszy przedłożono prośbę Trockiego o zezwolenie na osiedlenie się w Niemczech. Prośba Trockiego wywołała w całej prasie berlińskiej ożywioną dyskusję. Większa część prasy omawiając wszelką możliwą akcję Trockiego, oświadcza się za przyjęciem Troc-

kiego przyczem dzienniki powołują się na gościnność rosyjską dla ministrów.

Natomiast prasa prawicowa stanowczo protestuje przeciw wpuszczeniu Trockiego, ze względu na możliwość organizowania w Niemczech komunizmu.

Katastrofa zimowa w Danji

Ustało wszelkie życie gospodarcze

Berlin, 19. 2. (radjo). Donoszą z Kopenhagi, że burze i niepogoda w całej Danji trwają nadal. Ruch kolejowy ustał niemal zupełnie. Szereg pociągów ugrzęzło w śniegu. U brzegów gromadzą się ogromne zwaly lodu, które poważnie zagrażają 100 statkom uwięzionym w krze lodowej.

Handel i przemysł cierpią bardzo z powodu utrudnień komunikacyjnych.

Z Oslo donoszą, że nad wybrzeżami Norwegii przeszła niezwykle gwałtowna burza śnieżna. W niektórych miejscowościach warstwa śniegu wynosi od 4 do 5 metrów grubości.

Co stwierdziła

Komisja do badania cen żywienia

Kraków, 19. 2. (radjo). Komisja Lokalna dla badania kosztów utrzymania za miesiąc styczeń 1929 roku stwierdziła, iż koszty utrzymania rodziny robotniczej, składającej się z czterech członków rodziny, w porównaniu do miesiąca grudnia 1928 roku wynosiły 0.23 procent mniej.

dzielni handlu trzodą” i zmniejszenie t. zw. „różnych” wydatków lasów państwowych o 433.000 zł.

Dwie uchwalone przez Sejm poprawki rządowe mają charakter wyraźnie polityczny, a mianowicie: zwiększenie funduszu dyspozycyjnego ministra spraw zagranicznych z 6.500.000 zł. do 7.200.000 zł, czyli o 700.000 zł. i przywrócenie skreślonego w Komisji funduszu reprezentacyjnego ministra Switalskiego w sumie 50.000zł. Obydwie te poprawki przeszły dzięki głosom PPS. i „Wyzwolenia”, które przez to głosowanie nie tylko zaznaczyły swoją ogólną sympatię do rządu p. Bartla, ale nadto podkreśliły, których ministrów w tym rządzie darzą swem zaufaniem. Szczególnie godną podkreślenia jest zmiana frontu lewicy w stosunku do funduszu reprezentacyjnego mini-

Wielka katastrofa gazowa na placu św. Wacława w Pradze

1 zabity, 2 osoby ciężko ranne.

Praga, 19. 2. (radjo). Na placu św. Wacława nastąpił wybuch gazów z powodu pęknięcia rury Kamienie brukowe wyrzucone zostały na wysokość kilku metrów w powietrze. Jedna osoba została zabita, dwie ciężko ranne.

Znów 81 komunistów

stanie przed sądem lwowskim

Zbrodnie, strada stanu, bandytyzm.

Lwów, 19. 2. (radjo). Po szeregu procesów lwowskich komunistów, które toczyły się w miesiącu ubiegłym i po trzydniowym procesie o zamordowanie s. p. kuratora Sobińskiego stanie dziś, 18 bm. przed lwowskim sądem przysięgłych 81 osób pod zarzutem bądź to zdrady stanu, bądź też zbrodni zaburzenia spokoju publicznego na tle agitacji komunistycznej.

Działalność będąca przedmiotem oskarżenia, popełniona została w okręgu sądu okręgowego w Tarnopolu i tamtejsza prokuratura wygotowała akt oskarżenia, jednakże sąd apelacyjny delegował do przeprowadzenia tej sprawy sąd lwowski.

stra Switalskiego, ponieważ właśnie socjaliści opowiadali na Komisji ciekawe rzeczy o sposobie użytkowania tego funduszu, ukrytego w budżecie pod nazwą: „ogólne cele oświatowe”.

Głosowanie wykazało, że lewica darzy swem zaufaniem ministrów: Bartla, Switalskiego, Zaleskiego, Cara, Kühna, Jurkiewicza i — od biedy — Moraczewskiego, natomiast odmawia tego zaufania ministrom: Miedzińskiemu, Kwiatkowskiemu, Niezabytowskiemu, Staniewiczowi, Czechowiczowi a przede wszystkim Składkowskiemu.

Liczbowo jest to pół na pół faktycznie trochę inaczej.

Tak wyglądają kulisy budżetu.

Głos ma — Senat, względnie ci, którzy komerują senackim Klubem B. B.

Ciekawe rewelacje historyczne Jak żydzi szkodzili Polsce podczas konferencji wersalskiej

Francuski autor kilku cennych prac o żydach Roger Lambelin, w ostatnio wydanej książce, zatytułowanej „Zwycięstwa Izraela“ pisze o roli, jaką odegrali żydzi i w tych trudnych dla Polski czasach, gdy ważyła się sprawa naszych granic i gdy państwo polskie dopiero powstawało.

Jak wiadomo, na Kongresie Wersalskim, który decydował o losach powojennej Europy, żydzi odgrywali ogromną rolę, otaczając licznie trzech wielkich mężów stanu, Wilsona, Lloyd George'a i Clemenceau. „Zgromadzenie ogólne Stowarzyszeń żydowskich“ obradowało w dzień Kongresu w Paryżu i śmiało wywierało nacisk na sprawy, które były decydowane na Kongresie. Nic dziwnego, że Polska, gdzie żydzi stan. drug. ognisko co do wielkości skupienia była przedmiotem żywych zaiste resowań owego żydowskiego Zgromadzenia. Sprawa polska była nawet powodem żywej różnicy zdań pomiędzy przedstawicielem żydów amerykańskich Ludwikiem Marschalem, a przedstawicielem żydów polskich i rosyjskich. Pogodzono się jednak i postanowiono założyć wspólnie „Komitet Delegacji Żydowskiej na Kongres Pokojowy Jak donosi „L' Union Israelite“ z dnia 13 listopada 1920 roku część członków tego Komitetu wyraża obawy, że przywileje, jakie Kongres Pokojowy miał nadać mniejszościom narodowym, oburzą ludność Polski i Rumunii, krajów którym Traktat o mniejszościach miał być narzucony i że stanie się to przyczyną wrzenia, które obróci się przeciw żydom. Widzimy więc, że byli nawet żydzi którzy Traktat o Mniejszościach uważali za przeciwnie struny na korzyść żydów.

Żydzi, pisze p. Lambelin, nie wahali się wtrącać do spraw tak delikatnych, jak wyznaczenie granic Polski i wywierać w tych sprawach swego wpływu. Wpływ ten był dla Polski zawsze szkodliwym.

I tak: przedstawiciel rady narodowej żydowskiej Lwowa, dr. Leon Reich, przyjechał do Paryża, domagając się przyłączenia Lwowa raczej do Ukrainy niż do Polski.

Z Londynu przyjechali do Paryża S. Rozenbaum i Jakób Wygodzki, aby wpłynąć na polityków i dziennikarzy, protestując przeciw przyłączeniu do Polski Wilna.

Leon Reich, Rozenbaum i Jakób Wygodzki... Trzy nazwiska, które każdy Polak winien zapamiętać.

Czwartym, działającym w tym samym duchu, był nieżyjący już miliardier amerykański żyd, Jakób Schiff, dyrektor potężnego banku w Nowym Jorku „Kuhn i Loeb“, który odgrywał w polityce ostatnich przed wojną dziesięcioleci olbrzymią rolę. W czasie Kongresu Wersalskiego, w maju 1919 roku, gdy dowiedział się o przyznaniu Polsce Śląska i Pomorza, przesłał kablem telegraficznym z Nowego Jorku bardzo energiczny protest przeciw temu, domagając się przynajmniej w tych sprawach plebiscytu.

Jak wiadomo, plebiscyt został uchwalony.

Autor książki „Zwycięstwa Izraela“ mówi o tem, dlaczego nie leżało w interesie żydostwa stworzenie silnej i wielkiej Polski. Żydzi posiadają liby jeszcze większy wpływ niż dzisiaj, gdyby zamiast potężnej i silnej Polski dzielili Rosję od Niemiec szereg słabych buforowych państw. Dlatego właśnie, chodzą im o osłabienie Polski, prowadzi li przeciw niej oszczerczą kampanję, rozpisując się w prasie całego świata o odbywających się w Polsce pogromach. Autor, który pisze dla czytelników francuskich, dobrze robi, stwierdzając kategorycznie, że pogromów w Polsce nie było. Przy pomina fakt strzałów żydowskich do załogi polskiej, wchodzącej w dniu 22 listopada 1918 roku do oswobodzonego Lwowa i mówi, że były utarczki między załogą polską i bandami ukraińców i bolszewików, wśród których znajdowało się paru szpiegów i żołnierzy żydów. Żadna jednak komisja, przysłana z Anglii i z Ameryki dla zbadania tej sprawy, pogromców w Polsce wykryć nie mogła.

Propaganda żydowska przyczyniła się jednak do wytworzenia opinii, że żydzi w Polsce muszą mieć międzynarodową opiekę i Polska dostała Traktat o Mniejszościach.

Autor uważa to za jedno z największych zwycięstw żydowskich ostatnich czasów.

Nad czem obradowały Komisje Sejmowe i Senackie

Projekty i uzupełnienia ustaw

Warszawa, 19. 2. (radjo.) Sejmowa Komisja Prawnicza zajmowała się szeregiem wniosków poselskich, w sprawie bezrobocia i zabezpieczenia robotników, w sprawie zakładów Kórnickich. Odnośnie do wniosku posła Pruchnika w sprawie zakładów Kórnickich, mimo sprzeciwu Przewodniczącego Komisji i reprezentanta rządu, iż wniosek ten kolidował będzie w razie uchwalenia go z prawem. Komisja wniosków uchwaliła.

Komisja Budżetowa obradowała nad sprawą regulacji należności za kwaterunkowe oraz nad zał. watterowaniem wojsk.

Komisja Oświatowa rozpatrywała sprawę przenosin nauczycielskich oraz w sprawach ustawy szkolnej. Przyjęto wniosek posła Pruchnika za braniający przeniesienia nauczycieli w czasie wyborów, oraz poprawki do ustawy, kto ma prawo w jakim wypadku, dokonywania przeniesień nauczycieli.

Komisja Robót Publicznych obradowała nad sprawą uzupełnienia ustawy o budowie dróg oraz nad szeregiem wniosków, sprawą regulacji dróg oraz ponoszeniem kosztów zajmować się będą instytucje Komunalne.

Skutkiem opadów

Wielka katastrofa powodzi

5 tys. domów zalane, 3 tysiące ludzi utonęło. — 50 tys. domów pod wodą. — 340 milj. dolarów strat.

Berlin, 19. 2. (radjo.) Z Buenos Aires donoszą, iż na skutek wielkich opadów wylała rzeka Tiete, na bardzo szerokiej przestrzeni, zalewając przeszło 5 tysięcy domów. Skutkiem wylewu, zniszczone zostały ogromne plantacje kawy, straty wynoszą około 346 milionów dolarów.

W zalanych miejscowościach przeszło 50 tysięcy ludności znalazło się bez dachu nad głową. Wszelka pomoc ratunkowa, narazie jest niemożliwa ze względu na stale wzrastający poziom wody.

Londyn, 19. 2. (radjo.) Według doniesień dzienników angielskich, wylew rzeki Tiete spowodował śmierć przeszło 3 tysiące ludzi, kilka tysięcy sztuk bydła i koni. Władze Amerykańskie zorganizowały na przedce ekspedycję ratunkową, które jednak na miejsce katastrofy dotrzeć nie mogą z powodu gwałtownych opadów deszczowych i dalszego wylewu.

Układ Watykanu z Kwirynalem wejście w życie w kwietniu

Przedwcześnie pogłoski o kard. Seredim. — P. Drummond u Papieża.

Warszawa, 19. 2. (radjo.) Ratyfikacji umów między Watykanem a Kwirynalem nie należy oczekiwać wcześniej jak z końcem kwietnia. Ratyfikacja ze strony rządu włoskiego przejdzie przez decyzję Wielkiej Rady Faszystowskiej, parlamentu, poczem uzyska podpis królewski. Ponieważ Watykan podobnych instytucji niema, ratyfikacja umów z jego strony nastąpi przez przekazanie przez papieża absolutnych pełnomocnictw kardynałowi sekretarzowi stanu Gaspariemu dla ratyfikacji i podpisania ratyfikacyjnych dokumentów.

Ponieważ ratyfikacja może nastąpić najwcześniej dopiero w końcu kwietnia, więc wszelkie pogłoski o szybkiej zmianie na stanowisku sekretarza stanu są nieprawdziwe. Pogłoski o nominacji kardynała Serediego są co najmniej przedwcześnie. Nowe umowy nie będą miały przed majem mocy obowiązującej, jako nie ratyfikowane.

Z Rzymu donoszą, że na terytorjum Watykanu ma być wkrótce zbudowana radiowa stacja nadawcza, która poświęcona będzie propagandzie katolicyzmu.

I Włochy znalazły się w okowach mrozów i śnieży ofiary w ludziach — pożary.

Rzym, 19. 2. (radjo.) Z Włoch północnych donoszą o zawiejach śnieżnych i lawinach, które w wielu miejscach zasypały tory kolejowe. Pociąg pośpieszny idący z Wenecji do Medjolanu wykołował się przy stacji Lambrasse. Ofiar w ludziach nie było.

W Trieście wybuchło kilka pożarów. W Medjolanie i Trieście wszystkie szkoły zamknięto z powodu braku opał.

Trzy wycieczki belgijskie przybędą na Powszechną Wystawę Krajową

Poselstwo polskie w Brukseli zgłosiło już 3 większe wycieczki z Belgii na Powszechną Wystawę Krajową. Pierwsza z nich przybędzie do Poznania 25 maja b. r. Uczestniczyć w niej będą przedstawiciele świata finansowego i przemysłowego.

Druga wycieczka, która przybędzie 17 czerwca b. r. reprezentować będzie sfery handlowe i społeczne oraz belgijsko - polską izbę handlową. 17 lipca br. przybędzie trzecia wycieczka turystyczna.

Śniegi zatrzymały kata

4 zbrodniarzy jeszcze kilka dni pożyje.

Białogród, 19. 2. (radjo.) Przerwa w komunikacji spowodowała zgola nieoczekiwaną konsekwencję. 4 bandytów, którzy skazani byli na śmierć przez trybunał w Zagrzebiu i którzy powinni być straceni dnia 15 b. m., uzyskali odłożenie wykonania wyroku. Powodem tego było nieprzybycie do Sarajewa kata, który znajdował się w pociągu zablokowanym zaspami śnieżnymi.

50 osób zatonęło wskutek trzęsienia ziemi.

Lima, 19. 2. (radjo.) Jak przypuszczają, wskutek trzęsienia ziemi i towarzyszących mu ulewnych deszczów, zatonęło koło Uchubambia około 50 osób.

W państwie bomb i zamachów nowe zamieszki domowe Zamach na generała

Londyn, 19. 2. (radjo.) Według wiadomości nadchodzących z Nankinu w ciągu ostatnich tygodni dokonano 2 zamachów na prezydenta rządu chińskiego gen. Czang-Kai-Szeka, który otrzymał lekką ranę postrzałową.

Bliższych szczegółów o tych zamachach brak.

50 procent kolejarzy chorowało wskutek silnych mrozów.

Warszawa, 19. 2. (radjo.) Stan zdrowotny pracowników kolejowych ostatnio poprawił się. W czasie silnych mrozów niemal 50 proc. pracowników chorowało. Obecnie sytuacja pod tym względem polepszyła się.

Do Lwowa nadeszło ostatnio 27 wagonów węgla. Dalsze transporty spodziewane są w dniu dzisiejszym.

Napad band komunistycznych na miasto Setki osób pomordowanych

Londyn, 19. 2. (radjo.) Z Nankinu via Londyn nadeszły wiadomości, że do prowincji Kwangtung wkroczyły bandy komunistyczne, uzbrojone w karabiny rosyjskie, pod dowództwem krasnoarmiejców. Bandyci zdążyli już złupić doszczętnie jedno miasto i rozstrzelać setki jego mieszkańców.

Rząd nankiński wysłał silne oddziały wojskowe przeciw komunistycznym opryszkom.

I tam ich ścierpieć nie mogą Krwawe walki Beduinów z Żydami w Palestynie.

Londyn, 19. 2. (radjo.) Dzienniki donoszą z Londynu, że „Daily Express“ podaje z Jeruzolimy, iż w pobliżu kolonii żydowskiej Hedera przyszło do starć między rolnikami żydowskimi a beduinami na tle sporu granicznego.

Jeden żandarm angielski i kilku rolników żydowskich odniosło ciężkie rany.

Komendant policji i gubernator okręgowy, którzy przybyli na miejsce zamieszek, musieli się cofnąć i zawiązać większe oddziały policyjne, celem stłumienia wyburków.

Konwencja Polsko-Jugosłowiańska w Lidze Narodów.

Genewa, 19. 2. (radjo.) Rząd Polski przedłożył w Sekretarjacie Ligi Narodów celem zarejestrowania, konwencję zawartą między Jugosławiją a Polską w roku 1923. Konwencja dotyczy stosunku prawnego obywateli obydwu państw.

Do czego doprowadziły rozwoły w Bolszewji

Afery wszelkiego rodzaju

Ryga, 19. 2. (radjo.) „Wieczernia Moskwa“ donosi, że wskutek wzrastającego braku mieszkań w Moskwie spekulacja mieszkaniami przybrała olbrzymie rozmiary.

Ponieważ sowiet moskiewski pod grozą długo terminowego więzienia zabronił sprzedawania mieszkań, więc spekulanci mieszkaniowi uprawiają swój proceder pod pozorem zawierania małżeń

stw. Jak wiadomo zawieranie małżeństw jest w państwie Sowietów bardzo łatwe.

Spekulanci więc pod pozorem, że właścicielka czy właścicielka mieszkania, zawarła małżeństwo, wprowadzają do nich rzekomą żonę lub męża — i w ten sposób spekulacja mieszkaniowa rozwija się w dalszym ciągu, a władze sowieckie są wobec niej bezradne.

Mimo zawał i mrozów masz okno na świat szeroki za tanie pieniądze

W całym kraju a nawet w całej Europie panuje ostra zima. Ledwie mróz trochę zelżał, zaraz wali się śnieżycy. Zawieje odcinają niektóre miejscowości zupełnie od świata. Koleje nasze mają nielada zmartwienie, gdy jeden tor kolejowy odkopią, to drugi znowu zawiany. Przez to liczne pociągi tkwią w śniegu i czekają zmiłowania Bożego.

Napewno nie jeden z naszych Czytelników odczuł to na własnej skórze. Czy to, że musiał podczas zadympki śnieżnej siedzieć w zasypanym pociągu i czekać co nastąpi, czy też przez to, że nie dostał na czas „Dziennika Pomorskiego”.

Winę ponosi zima tak w jednym jak drugim wypadku. Dużo Czytelników się uzala, że na czas nie otrzymują gazety. Prosimy ich o wyrozumiałość. Drogi teraz zawałone śniegami i biedak li stonosz napewno porządnie się napoci, zanim dojdzie do wioski, gdzie Czytelnicy nasi z taką niecierpliwością czekają, by się dowiedzieć, co też słychać na szerokim świecie.

Przy obecnych warunkach gazeta to jedyne okno na świat, jedyny sposób, żeby mieć jakiś znak życia i szerszej okolicy, z własnego i z dalszych krajów. Kto nie abonuje gazety ten poprostu skieruje się przy piecu.

Zbliża się miesiąc marzec. Przepowiednie głoszą, że terazniejsza zima potrzyma aż do połowy kwietnia. W tym czasie zatem tylko gazeta ożywi nudy, rozerwie i pouczy. Powinienes więc Szanowny Czytelniku zawczasu odnowić przedpłatę za „Dziennik Pomorski”. Listowi przyjmują abonament aż do 25 bm. włącznie. Kto się spóźni, musi potem sam pójść na pocztę.

Nie omieszkaj też Szanowny Czytelniku zwrócić uwagę twoim sąsiadom i znajomym, że „Dziennik Pomorski” to gazeta bardzo ciekawa, która podaje najlichniesze, najświeższe i najciekawsze wiadomości. Wytłumacz im, że przedewszystkiem z swoich stron znajdują w nim tyle informacji, jak w żadnej innej gazecie.

Nadeszły dni pokuty

Świat okowami mrozu skuty,
Smutny i ledwie dysze,
W poświstach wichru szepty słyszę:
— „Nadeszły dni pokuty” —

Zawiał groźny miesiąc „luty”
W srebrzystej szacie śniegu.
Na martwych polach, puszczu brzegu
Jęk słyszę: — do pokuty. —

I trwożnie spoglądam dokoła
W wieczorny półmrok mgłą osnuty.
Myśl moja pyta: — kto tak woła,
Wzywając ludzi do pokuty?

Czy pokutników świętych duchy,
Z zagrobu przyszły tu — na ziemię,
Grzechem skalane ludzie plemię
Wzwać i wieść je do pokuty?

Czyli sumienia ludzkie dyszą
Z nadmiaru dumy, ziemskiej buty,
Że głosu Boga już nie słyszą
— Polski Narodzie: do pokuty! —

Na Krzyżu: Chrystus umęczony!
Wzrok Jego mgłą śmierci osnuty,
Dziwnie spogląda na wsze strony,
Wzywać się zdaje do pokuty!

Świat, okowami mrozu skuty,
Marny i nikły się wydaje
Gdy przed obliczem Boga staje,
Człowiek wezwany do pokuty!

— M. Wiktor —

KRONIKA MIEJSCOWA.

Chojnice, dnia 20. lutego 1929 r.
Baczność Amatorzy Teatru Ludowego.

Dziś w środę 20-go lutego br. próba „Tajemnicy Mezyśw.” w Szkole Powszechnej na salce zajmowanej przez Lutnię. Obecność wszystkich członków konieczne.

Katastrofa sań i buhaja.

Jednemu z chłopków wiejskich wydarzyła się w Chojnicach niemiła przygoda, która zakończyć się mogła tragicznie. Mianowicie osadnik Ostrowski z Silna przywiózł na saniach do Chojnic buhaja, którego przywiózł do sanii.

Jadąc dość szybko ulicą, tuż między Pankiem o Bana chem, naskutek nagłego skręcenia saniami, buhaj dość ciężki przewałił sanie a wraz z nimi i Ostrowskiego, które go przygniótł swoim cielskiem. Pomoc przechodniów uwołniła osadnika z nieprzyjemnej i bolesnej sytuacji. Wypadek ten zdarzył się na skutek nierozważnej jazdy.

Upadła skutkiem gołedzi.

Janina R. lat 19-cie, idąc ulicą Człuchowską poślizgnęła się i upadła tłukąc sobie dotkliwie kolana i łokcie. Potłuczonej dziewczynie pomogli wstać przechodnie.

Bank Polski ostrzega.

Bank Polski Centrala w Warszawie ostrzega obywateli przed oszustem który chodzi po mieszkaniach i wyłudza składki dobrowolne na Skarb Narodowy.

Oszust posiada przy sobie upoważnienia Banku Polskiego zaopatrzone stemplem Banku oraz podpisami władz Banku i zbierając składki, wydaje pokwitowania.

Ponieważ wszystkim wiadomo, iż tak zwany Skarb Narodowy dawno już jest zlikwidowany, przeto nienależy dawać oszustowi pieniędzy a wrzecie spotkania go, oddać w ręce najbliższego posterunku policji.

Znany w Chojnicach „dr” Reiss siedzi w kozie wileńskiej.

Przypominają sobie Czytelnicy żyda lwowskiego Daniela Reissa, który przez pewien czas występował w Chojnicach jako lekarz - dentysta a nawet używał bezprawnie tytułu „dr”. Przed kilku miesiącami policja w Poznaniu zdemaskowała sprytnego oszusta i wtedy całą aferę obszernie się zajmowaliśmy.

Jak wiadomo Reiss tak w Chojnicach jak na terenie Wielkopolski legitymował się fałszywymi papierami i świadectwami dentyścycznymi oraz różnemi oszukańczymi podstępami zyskał sobie zaufanie ludzi nawet poważnych i na stanowiskach. Sprytny lwowski żydek starał się także o rękę córki znanego obywatela Poznania i małżeństwo doszłoby do skutku gdyby nie wyniki śledztwa prywatnych dedektywów. Ustalono bowiem, że Reiss to aferysta zaplątany w rewelacyjny proces kokaistów we Lwowie i ptaszek poszukiwany przez policję wielu miast polskich.

Ostatecznie Reiss na podstawie śledztwa policji nozn. przejęs ciowca znalazł locum w areszcie, lecz na podstawie kaucji został zwolniony. Przed rozprawą sądową, która miałaby się zająć sprawkami niezwykłego aferysty, sprytny żydek wypłynął z kolei w Wilnie, gdzie jeszcze dotąd nigdy nie grasował. Obecnie donoszą nam, że Reissa aresztowano w dniu 1 bm. w Dołhinowie pow. wileńskiego za zajmowanie się niedozwolonem leczeniem.

Okazało się że Reiss założył w Dołhinowie lecznicę i uprawiał z kolei lekarską praktykę legitymując się fałszywym dyplomem wszech nauk lekarskich. Oszustwo lwowskiego żydka zdemaskowano i obecnie za kratą oczekuje osądzenia swych sprawek. Może tym razem nie wypłynie na wolność przed wyrokiem sądownym. Rozprawa sądowa będzie ciekawą rewją sprawek aferysty, który bez studji lekarskich ma nawet na sumieniu zabiegi ginekologiczne.

Wycofane z obiegu banknoty.

Bank Polski zawiadamia że wymianę wycofanych z obiegu banknotów bankowych I emisji po 50 20 i 10 zł z datą 28 lutego 1919 roku skutecznie oddział główny w zastępstwie skarbcza emisyjnego Banku Polskiego w Warszawie do 31 lipca br. Prowincjonalne oddziały banku nie załatwiają obecnie wymiany tych banknotów ani nie pośredniczą w przesyłce ich do skarbcza emisyjnego w Banku.

Po dniu 31. lipca 1929 roku tracą wycofane bilety po 50 20 i 10 złotych wszelką wartość pieniężną.

Kino - Teatr.

Dnia 21 bm. wyświetla kino Nowości Najnowszy szlagier sezonu! pt. **Pod narkozą miłosci** (W szponach Azjatów). Wspaniały dramat egzotyczny w 10-ciu aktach ilustrujący odwieczną walkę dwóch ras. W rolach głównych sławy ekranów: **Jack Trever** i **Ny Són Ling** znani z obrazu Niewolnica Szanghaju oraz piękna artystka **Elga Brink** i **Georg Aleksander**. Nieprzeciętnie zajmująca akcja utrzymuje uwagę widza w najwyższym napięciu. Zestknięcie się cywilizacji europejskiej z brutalnością zamierzonej kultury azjatyckiej! Potężna przestroga przed zółtem niebezpiecznym zagrażającym kulturze świata! **Palarnie opium! Zemsta Azjatów! Sensacja! Napięcie. Nieprzeciętnie oryginalne podłożę Erotyzm** 11! Akcja tego filmu rozgrywa się na tle najczudniejszych zakątków Japonji i Chin!

Szczegóły katastrofalnej zimy.

W Jugosławii tysiące ofiar

Setki bydła i koni padło ofiarą.
Wiedeń, 19. 2. (radjo). Teraz dopiero z Jugosławii nadchodzą szczegółowe wiadomości o katastrofie śnieżnej, która ostatnimi dniami nawiedziła całą zachodnią - północną część kraju. Według tych wiadomości nadeszłych, do Wiednia, skutkiem mrozów zginęło około 7 tysięcy wieśniaków w miejscowościach zasypanych śniegiem, oraz kilkaset sztuk bydła i koni.

Komunikacja kolejowa jeszcze nie jest uruchomiona jak również nie funkcjonują jeszcze telegrafy i telefony. Rząd zorganizował wielkie ekspedycje ratunkowe, które pracują niezmiernie ciężko dzień i noc, niosąc biednej ludności pomoc.

Kłeska wojsk Amanullah.

Amunullah uciekł do Europy

Wiedeń, 19. 2. (radjo). Z Wiednia nadchodzą wiadomości że Amanullah w ostatniej bitwie poniosł dotkliwą klęskę, wycofał się przez Skandnaskar w kierunku gór i wyrzekłszy się dalszych walk, udał się do Europy celem uchronienia się przed prześladowaniem swoich przeciwników.

Znowu katastrofa Okrętowa u lądów Szwecji 43 ludzi zginęło.

Berlin, 19. 2. (radjo). Około przylądka szwedzkiego wydarzyła się katastrofa okrętowa, której uległ okręt pasażerski, należący do prywatnej linii komunikacyjnej Holandji. Zginęło 36 pasażerów i 7-miu ludzi z załogi. Reszta pasażerów została uratowana.

Ku czci i Bogu i na pożytek ludziom Zakonnica doktorem filozofji

Kraków, 19. 2. (radjo). Promocja doktorki w habicie zakonnym odbyła się dziś w Krakowie. Świeżo promowaną jest Siostra Felicja, która z Ameryki przyjechała na studia do Krakowa i otrzymała stopień doktora filozofji.

Kupcy i przemysłowcy żądają zmodyfikowania projektu podatku majątkowego.

Warszawa, 19. 2. (radjo). Jak nam komunikują, w toku konferencji u Premjera Bartla w sprawach podatkowych wystąpili przedstawiciele kupiectwa do Rządu z szeregiem postulatów zmodyfikowania dotychczasowego projektu rządowego o stałym podatku majątkowym.

Reprezentacji przemysłu i handlu domagają się, by urzędzenia domowe i przedmioty osobistego użytku wolne były od podatku majątkowego.

Stawki podatkowe nie powinny przekraczać 2 proc. Pozażem kupiectwo domaga się dwóch przedstawicieli handlu w projektowanej radzie szacunkowej, która będzie opiniować w sprawach tego rodzaju.

Najazd sekciarski na Pomorze

„Badacze Pisma św.” zawracają ludziom głowy Czy nie byłby czas zająć się nimi

Niejednokrotnie donosiliśmy już o pojawieniu się w powiatach nadgranicznych Pomorza, różnych podjęzanych idywidium, które pod rozmaitemi pozorami, odwiedzają naszych wieśniaków i bałamucą. Z M. Komorzy donoszą żnów o pojawieniu sekciarsza Śmieszka.

W tut. okolicy pojawił się niejaki Jan Śmieszek, który zajmuje się krzewieniem hasel „Badaczy Pisma św.” — Chodzi on od domu do domu i zaofiarowuje pisma i książki sekciarskie. W bibule tej napada się na Kościół katolicki, księży

katolickich i wogóle to wszystko, co ma z św. naszą wiarą coś wspólnego. Śmieszek głosi jakieś zwarjowane nauki sekciarskie, czem wprowadza w błąd ludność wiejską.

Podobno trafiają się tu i ówdzie ludzie obalamuceni, którzy kupują od Śmieszka książki i stają się jego zwolennikami. — Należałoby naszym zdaniem przyrzeć się zbliska owemu „apostolowi” i wczas położyć kres jego bałamutnej propagandzie, bowiem gdzie gdzie, ale tu na Pomorzu robota taka jest najmniej pożądana.

Wykaz prywatnych majątków, podlegających wywłaszczeniu w r. 1929.

Numer 9 „Dziennika Ustaw” z dnia 15. bm. podaje rozporządzenie Rady Ministrów, zawierające t. zw. wykaz imienny użytków rolnych, podlegających wywłaszczeniu w r. 1929. Ogólna suma tych nieruchomości wynosi 8.288 ha.

Na Pomorzu, czyli w obrębie Okręgowego Urzędu i Ziemskiego w Grudziądzu, na parcelacje w tym roku przeznaczono: w pow. morskim 660 ha z majątków: Krokowo, Goszczyno, Jeldzino. Sobieńczyce, należących do Doerlinga Wickerau Krokowo 222 ha z maj. Wejherowo-Zamek, należących do Henryka Kayserlinga, 100 ha z majątku Zamostne, należących do Heleny Ostrowskiej, 150 ha z maj. Połczyno, należących do Aleksandra Hannemanna, w pow. kościerskim, 315 ha z maj. Góra, należących do Maksa Rudolfa Schulza — Góra, 308 ha z maj. Niedamowo, Wilcze Błoto, należących do Ottona Schadowa w pow. kartuskim, 277 ha z majątków: Barniewice, Wielkie Tuchomie, należących do Ernesta Boelkego, w pow. starogardzkim: 100 ha z majątku Owidz w. L. 2, należących do Kazimierza Hąci, z maj. Borkowo w. L. 5, należących do Edwarda Dirksena, w pow. tczewskim: 524 ha z majątku Boroszewo w L. 1, należących do Małgorzaty Harras, 363 ha z majątku Mała Słońca, należących do Margarety Kolbe, 185 ha z majątków Czarlin w. L. 1/3, Narkowy w. L. 76, Subkowy w. L. 13, należących do Heleny Wallenberg Pachaly, w pow. świeckim: 545 ha z majątków: Laskowice, Polski Konopat, należących do Franciszka Gordona, 106 ha z majątku Jastrzębiec, należących do małż. Wiktora i Hildgardy Detmering, w pow. grudziądzkim: 268 ha z majątku Dobro — Orle, należących do Ottona

Karola Piotra Chomsego, 318 ha z majątku Dobra Nowe Jankowice, należących do Nordewina Koerbera, 167 ha z majątku Dobro Węgrowsko Polskie, należących do Ericha Temmego, w powiecie działdowskim: 547 ha z majątków: Mała Turza, Płońska, należących do Herberta Oehrlicha, w pow. brodnickim 70 ha z majątku Dzierżno, należących do Marji Florkowskiej, w pow. toruńskim: 335 ha z majątków: Leszcz, Pigza, Biskupice, należących do Wernera Kluga, w pow. chełmińskim: 245 ha z majątków: Paparzyn, Łunawy, należących do Kurta Reichela.

Na Pomorzu zostanie rozparcelowanych 8000 ha ziemi.

Warszawa, 19. 2. (radjo.) Dziennik Ustaw nr. 9. ogłasza rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lutego 1929 roku o ustaleniu planu parcelacyjnego na rok 1930. W planie tym wyznaczono z gruntów prywatnych w poznańskim okręgu ziemskim 10000 hektarów a w grudziądzkim okręgu 8.000 ha.

Po dwóch latach

dostali się w ręce sprawiedliwości
Katowice, 19. 2. (radjo.) Władze policyjne po dwuletnich poszukiwaniach wykryły wczoraj włamywaczy, którzy w r. 1927 skradli u właściciela ziemskiego inż. Albinowicza w Bełku 8.233 zł. a w szpiatlu Spółki Brackiej w Rydułtowicach 1.621 zł.

Są to trzej robotnicy z Sosnowca, należący, jak się okazało, do dobrze zorganizowanej szajki.

KRONIKA TUCHOLSKA

„Krwia Kapłańska” w naszym mieście.

Jak się dowiadujemy, zamierza I. drużyna harcerska z Chojnic odegrać w najbliższą niedzielę t. j. d. 24 lutego na sali Browaru przepiękny dddramat p. profesora Bieszka p. t. „Krwia Kapłańska”. Ze sztuka ta będzie udatna świadczy to, iż sam autor jej p. prof. Bieszek podjął się trudu reżyserskiego. W zeszł. roku wystawiono ją w Chojnicach, Brusach i innych miejscowościach. Obecnie oprócz przedstawienia w Tucholi odbędą się jeszcze przedstawienia w Czersku, Więcborku a prawdopodobnie i w Sepólnie.

W Tucholi zamierzają harcerze dać dwa przedstawienia i to po południu o 4-tej dla szkół i wieczorem o 8 dla publiczności. Ceny miejsc bardzo umiarkowane, bo 1-sze miejsce kosztuje 1.50 zł. a wstęp tylko 50 gr. W czasie przerw przygrzewać będzie kapela gimnazjalna.

Dokładniejsze dane o samej sztuce, opiewającej dzieje proboszcza chojnickiego z r. 1555 t. j. z czasów reformacji podamy w jednym z najbliższych numerów. **Sztuka ta jest b. godną widzenia.**

RUCH w TOWARZYSTWACH

Kat. Stow. Pol. Młodz. Żeńskiej. W środę dnia 20 bm. o godzinie 8 wieczorem posiedzenie zarządu na zwykłym miejscu. Ze względu na ważność obrad przybycie wszystkich druhen pożądane.

W czwartek 21 bm. o godzinie 8 wieczorem zebranie plenarne w szkole żeńskiej. Uprasza się o przybycie wszystkich druhen.

Sprawie służ!

Prezeska.

Baczność! Powstańcy i Wojacy! Miesięczne zebranie Tow. Powst. i Wojaków odbędzie się w środę dnia 20 bm. o godz. 8 wiecz. w salce p. Locha. Wykład p. Dr. Sobierajczyka.

Wszyscy członkowie winni się stawić.

Wolność!

(—) Morawski, prezes i por. rez.

Walter Heyn

mistrz malarski

CHOJNICE, pl. Jagielloński 6

wykonuje wszelkie

prace malarskie — jak i malowanie powozów.

Wielki wybór:

tapet bord i listew

od 85 groszy

od zwyczajnego do wykwiutnego gatunku.

Mydła toaletowe

Nadzwyczaj wielki wybór
Wyroby znanych **pierwszorzędných** fabryk tak krajowych jak i zagranicznych. W użyciu oszczędne i udelikatniające **cereę** po najniższych cenach poleca

Braclia Hubert

właśc. Juljan Hubert

Drogerja - Perfumerja

Chojnice, Pom. Gdańska 18.

Rok zał. 1894 tel. 219.

Proszę zwrócić uwagę na okno wystaw.

KINO NOWOSCI

W czwartek 21 bm. o godz. 8.15

Najnowszy szlagier sezonu!

Pod narkozą miłości

(W szponach Azjatów)

Wspaniały dramat erotyczny w 10 aktach, ilustrujący odwieczną walkę 2 ras. W rolach głównych sławy ekranów: „Jack Trevor” i „Ny Sön Ling” znani z obrazu **Niewolnica z Szanghaju**, oraz **Elga Bring** i **Georg Aleksander**.

Akcja tego wybitnie emocjonującego filmu rozgrywa się na tle najcudowniejszych zakątków Japonji i Chin. Pa'arnie opium! Zersta Azjatów! Egzotyzm! Napięcie! Ceny zwykłe! Sala dobrze ogrzana!

Broszurki:

Droga krzyżowa

oraz

Gorzkie żale

poleca

Księgarnia „Dziennika Pomorskiego”.

Kwit mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski”	marzec 1929	2,89 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.:

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

dnia 192

Kwit mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Lud Pomorski”	marzec 1929	1,29 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.:

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

dnia 192

Poszukuje kierownika biura.

Gierszewski
adwokat.

Przetarg przymusowy Dziennie do 25 zł.

W czwartek, dnia 21 bm. o godz. 15-tej sprzedam o podwórzu pedytora Nowackiego najwięcej dającym za gotówkę:

1 konia.

Rogowski

Kom. sąd. Chojnice 375

Dom

z ogrodem i 5 mórg roli

w Brusach natychmiast na sprzedaż. Zgłosz. przyjmuje eksp. Dzien. Pomorskiego.

Dzielną

panne

do prowadzenia filji farbiarni poszukuję.

Oferty pod Nr. 242 do ekspedycji niniejszego pisma.

Ogłaszajcie

o Dzien. Pomorskim.

Verlag Aufbau 2 Berlin N. 4.

Pokój umeblowany

z osobnym wejściem, w pobliżu Starostwa do wynajęcia. Adres wskaże eksp. Dzien. Pom. 371

4 pokoje

z kuchnią pokój umebl. i garaż do wyrażenia. Blizsze wiadomości. 372
Batorego 7 I.

Porządna

dziewczyzna

może się zgłosić od 1. 3. ul. Człuchowska nr. 11 I. piętro. 637